

и трагическое осмысление зеркал в начале XX века было связано с влиянием декаданса, общими тенденциями в разных литературных направлениях и школах, а также с беспокойными настроениями в обществе, связанными с политической ситуацией в стране, революциями и войнами. В военное и послевоенное время мистицизм отходит на второй план, уступая «зеркалу» как символу памяти.

К. Вераскоўская

НАМІНАЦЫІ АДЗЕННЯ І АБУТКУ ЯК КУЛЬТУРНА-МАРКІРАВАНЫЯ КАМΠΑНЕНТЫ ФРАЗЕАЛАГІЗМАЎ (на матэрыяле беларускай, японскай і англійскай моў)

Культурна-маркіраваная лексіка – гэта рэаліі (словы, якія абазначаюць унікальныя прадметы і з’явы, уласцівыя для пэўнай культуры і народа) і фонавая лексіка (словы, абазначэнні якіх ёсць ў розных культурах, але нацыянальны фон супадае не дакладна). Сфера адзення і моды характарызуе строй грамадства, а ў фразеалагічнай карціне свету найболей яркая раскрываюцца адметныя рысы лінгвакультуры і адлюстроўваецца нацыянальная своеасаблівасць мовы.

Мэта працы – вызначыць ступень культурнай маркіраванасці намінацый, азначаных ЛСГ у складзе фразеалагічных адзінкаў (ФА) беларускай, японскай і англійскай моў.

Агульны корпус матэрыяла склалі 222 ФА з намінацыямі адзення, абутку, іх дэталю і аксэсуараў: 129 з іх належаць да англійскай мовы, 54 – да беларускай і 39 – да японскай мовы.

Сярод 24 англійскіх ФА з намінацыямі тэматычнай групы «галаўныя ўборы» знайшоўся 1 фразеалагізм з кампанентам *cocked hat* («трывуголка»). ФА японскай і беларускай моў рэалій не ўтрымліваюць.

Намінацыі тэматычнай групы «абутак» былі зафіксаваны ў 21 англійскай фраземе; рэалій не выяўлена. 3 японскія ФА ўключаюць рэаліі 足駄 *ashida* «драўляныя боты на высокіх падпорках» і 下駄 *geta* «драўляныя сандалі ў форме лавачкі, аднолькавыя для абедзвюх ног». У беларускіх фразеалагізмах вельмі шырока захоўваецца рэалія *лапаць* (14 з 18 прааналізаваных ФА).

Лексемы тэматычнай групы «адзенне» падзяляюцца на лексіка-семантычныя групы. Кампанент з семай «сподняе» (禪 *fundoshi*) уласцівы толькі для ФА японскай мовы. У англійскай і беларускай мове маюцца фраземы з кампанентамі ЛСГ «панчошна-шкарпэтакныя вырабы», але рэалій яны не ўтрымліваюць.

Шырока распаўсюджанае ў англійскай фразеалогіі ўжыванне лексем з ЛСГ «верхняе адзенне»: *pants, coat, shirt, suit, trousers, armour* і інш. Адзіная рэалія – *guernsey*, якой у аўстралійскім варыянце англійскай мовы надаецца дадатковае значэнне «футбольная майка», таму выраз *get a guernsey*, апрача «атрымаць пахвалу», азначае «быць абраным у футбольную каманду».

У беларускай фразеалогіі вылучана паўкалька з рускай мовы *Трышкаў кафтан* (*каптан*) – ‘няёмкая сітуацыя’. У складзе японскіх устойлівых выказаў з намінацыямі дадзенай ЛСГ (7 ФА) рэалій не выяўлена.

Сярод лексем ЛСГ «дэталі адзення» ўнікальныя рэаліі фігуруюць толькі ў японскіх фраземах: *たもと tamoto* ‘ніжня частка рукава кіmano’ (5 ФА), *下紐 shitahimo* ‘шнурок пад японскім паясом’, *上前 uwamae* ‘верхняя частка кіmano’. У англійскай і беларускай ФА падобных рэалій не адшукалася.

Такім чынам, большасць (88 %) намінацый нельга лічыць культурна-маркіраванымі кампанентамі ФА, аднак сустракаюцца і намінацыі, унікальныя для культуры аднаго народа (12 %). Па разнастайнасці намінацый пераважае японская фразеалогія, якая захоўвае 5 ўнікальных найменняў (супраць 2 беларускіх і 2 англійскіх).

Мова складае важную частку культуры народа, які жыве ў пэўны час у пэўным месцы, і фразеалагічныя адзікі з намінацыямі адзення і абутку можна выкарыстоўваць для азнаямлення з культурай і светабачаннем таго ці іншага народа праз мову. Найбольш яскравыя спецыфічныя адрозненні ва ўжыванні намінацый назіраюцца паміж няроднаснымі мовамі.

Д. Глевич

ЛЕКСИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА ВЫРАЖЕНИЯ ПОЗИТИВНОЙ И НЕГАТИВНОЙ ОЦЕНКИ В АНГЛОЯЗЫЧНОМ ПЕСЕННОМ ДИСКУРСЕ (на материале песен группы «Sleeping at Last»)

Оценочность пронизывает все уровни любого развитого языка. Тексты современных песен прогнозируемо изобилуют средствами авторской оценки. Источниками материала нашего исследования послужили 100 текстов песен американской рок-группы «Sleeping at Last», из которых посредством сплошной выборки были отобраны все оценочные контексты, реализующие позитивную либо негативную оценку с помощью лексических средств английского языка. Цель исследования – выявление оценочной лексики, как позитивной, так и негативной. Объект исследования – лексические средства выражения оценки.

В интерпретации Л. Г. Дуняшевой, песенный дискурс – «это текст песен в совокупности с контекстом их создания и интерпретации». Первостепенная задача песенного дискурса – передать намерения автора слушателю, оказать на него эмоциональное воздействие. Интенции автора песни в свою очередь направлены на формирование социальной позиции и ценностной ориентации слушателя. Авторская оценка становится одним из средств воздействия на адресата. Оценка – это процесс суждения о качествах предмета или явления, определения своего к ним отношения: одобрения либо порицания, желания, поощрения и т.д.

Нами выявлены следующие лексические оценочные средства: 1) слова, концептуально-оценочные (46 %): *perfect kiss* (+); *get so good* (+): *It started with the perfect kiss then We could feel the poison set in*; 2) слова, коннотативно-